

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita P. Caroli Spinolæ Societatis Iesv, Pro Christiana Religione In Iaponia Mortvi

Spinola, Fabio Ambrogio

Antverpiæ, 1630

Cap. XV. Vita ab eo in carcere acta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46233)

comedunt, non dormiunt, in multitudine eorum consumitur vestimentum meum. Tormenti genus haud paulò atrocius quàm primâ sui facie æstimari possit; aduersus cuius cruciatum non aliud Carolo medium suppeditabat, quàm patientiæ, viuxque in DEVM spei, à quo (vt ipse loquebatur) *Professionem impetrare sperabat in celo tam duri Nouitiatus, atque in quadriennali carcere exegerat veteranus tyro.* Et mirum sanè videri possit, quomodo vitam tot inter carceris vexationes optimus Pater tolerarit, aut quomodo tantis incommodis non succubuerit. Sed magnum illud Numen, in cuius manibus vitæ nostræ momenta, anniq̃ue mortalium versantur, superesse nimirum voluit tantis certaminibus incolumem, vt maiore victoriâ triumpharet; reddendo ei per interualla sanitatem (vt videbimus) frèquenter supra omnem spem, medellamq̃ue artis humanæ.

C A P V T X V.

Vita ab eo in carcere acta.

IAM acerbitates incommodaq̃ue vidimus, quæ Carolus, dum captus fuit, in custodiâ superauit. Sed quoniam virtutis non merentur nomen, quæ necessitate tolerantur, nisi patientiæ spiritu animata, voluntatis nostræ cum

cum diuinâ conspiratione administrentur; hoc Capite exequar, quales, tot inter labores, calamitatesque tam sæuas, fuerint Caroli in custodiâ mores. Primùm quàm statim captus fuit, ad plerosque Societatis Patres in Iaponiam, Lusitaniam, Macaum, Goam, litteras scripsit ardore cælesti plenas, quibus gaudiorum suorum copiam, internarumque abundantiam lætitiarum, diuino fauore ac misericordiâ animo suo superfusam, expressit. Neque aliam ob causam, iam inde ex eo tempore, antiquo cognomine mutato, litteris omnibus subscripsit, *Carolus incarceratus*, aut, *Carolus pro Christo captus*; quàm vt ostenderet, quanti captiuitatem suam æstimaret, exemplo Apostoli Pauli, qui ad eò vinculorum suorum honore gloriabatur. Quia verò verborum meorum exilitate, vt par est, explicare nequeo sensum illum efficacissimum Caroli, eius ipsius verba adferenda duxi, quibus facile quisque intelliget, quàm inflammatum habuerit pectus. Epistolâ quadam ad Patrem aliquem in Iaponiâ, *Tandem, inquit, venit hora mea, atque, vt clarè mihi innotuit voluntas Numinis, ita Diuina eius bonitas sperare me iubet, non egressurum me hoc carcere, nisi vt in celum mittar. Quare consolationibus superabundo ob tam felicem conditionem, quæ mihi obtrigit, expectans felicissimam exitus mei horam.*

ram.

ram. Utinam ita Domino placeat, ut hinc non egrediar nisi ad moriendum, aut ad Euangelium liberè disseminandum! O mi Pater, quam liberaliter mihi Dominus labores meos omnes vel hac gratiâ compensauit, quòd amore illius captus sim! O Pater, quàm suavis & delicioſa res est pro Christo pati! Id ego, ex quo in hunc carcerem veni, liquidius experior. Atque hinc tantus eum anxietatis ſenſus vrebatur, quoties ei ſcribebatur, fore ut è Iaponiâ proſcriberetur; blandeque cum eis expoſtulabat, qui eum ſimilium rerum admonebant; obteſtans, tam iniucundis nuntijs indicandis in poſterum abſtinerent. Quoniam verò intelligebat, ſingulare DEI beneficium eſſe, pro Christo mori, adeoq; negatum frequenter, multis, quantumuis ardentè cupientibus, ipſe ſanctâ quadam animi demiffione pauidus, ne ob culpas forte, quarum conſcientiam habebat, à Deo, tamquam indignus eo præmio, reiiceretur, amicorum aſſiduè patrocinium implorabat, ut coronæ tantæ dignitatem à benigno ſibi Numine impetrarent. Quoties autem adſerebatur, moriendum ei pro Christo fore, perpetuèque cuſtodiâ carceris iam damnatum eſſe; liberaliter cuiſlibet tam gratos ſibi nuntios ſcribenti, Sacri vnius munus, ſtrenæ nomine reddebat; tantâque interim gaudiorum ſuauiſſitate obruebatur, his nouis acceptis, ut celare

celare aut temperare nequiret, quin erumperent foris. Sic loquitur ijs litteris, quas scripsit P. Ioanni Baptistæ Baëza, Rectori Collegij Nangafachenfis. *Magno me solatio affecere iucunda illa noua, qua suis mihi litteris nuntiat: at longè certè meliora sunt, quæ ex ipso Gonrocui ore non-nemo, fide grauitatèq; spectādus, accepit; nimirum, Octobri proximo viuos nos igni esse comburendos. Utinam veri sint nuntij! O Pater dilectissime, si palo semel alligatus, igneq; combustus, pro Christo fuero; quanta erit illa mea felicitas! Equidem animaduerto, tanto me fauore longè esse indignissimum; sed immensam quoque DEI miserationem esse, non ignoro. Ac fortè, si noua illa non fallerent, hisce Reu. Vestram arctissimè complexus, valere iubeo, dum in celo iterum mutuò videamus. Aliâ quadam epistolâ indicat nihil sibi deesse ad felicitatem, præter nuntium, sanguinis pro Christo expendendi. Sani, inquit, incolumésque in Paschatis Ferias uiximus, peractâ licet cum parcissimo cibo Quadragesimâ; adhibitaq; in dies singulos benè longâ corporum flagellatione. Id solum deest ad summam, ut noua illa adferantur, breuî nos abreptum iri in macellum. Etiam si verò nauigijs nos non imponant, ut è Regni finibus relegemur, certè in carcere hoc mori parati sumus. Atque hoc tam ardens desiderium vitæ pro fide offerendæ, non aliunde manabat,*

bat, quàm ex impulsu quodam præstantissimæ charitatis, diuiniq̄ue amoris, cum egregiâ mentis demissione coniuncti, & ab amore sui longè maximè alieni, qui nempe perpetuò illi inculcabat, non posse ab eo melius tantum compensari gratiarum cumulum, quantum in pectus eius diuina liberalitas plenâ, ut aiunt, manu congefserat; quàm si vicissim amore illius profunderet vitam. Atque hæc quæ à me dicta sunt, ijs facillè ex litteris colliguntur, quas P. Ioanni Baptistæ Porro è carcere in hæc verba scripsit: *Abhinc diebus aliquot percrebuit rumor, viuos nos hoc anno crematum iri. Vnde fortè priùs exilio hoc meo absolutus abiero, quàm hæc meæ ad Reu. Vestram perferantur, quod certè quàm citissimè finire cupio, ut ego quoq̄, finem faciam illius offendendi, cui tantum debeo. Ceterùm vale mi Pater charissime, dum inter nos visamus in Monte sancto, nisi mea me peccata tam insigni occasione intercludant. Alteris item, quas responsi loco eidem Patri scripsit, sic loquitur: Ternas à Reu. Vestra accepi, è quibus cum vestrum in me amorem, tum mei in carcerem comitandi studium intelligo; sed fallitur vehemèter, dum honestius de peccatore hoc miserrimo opinatur: qui peccator tantus sum, non quidem defectu celestis gratiæ, quam affatim mihi dari sentio, sed quia è minùs quàm decet proficìo; neque tempore vtor,*
quod,

quod, ut morti me parem, concessum mihi est. Nihil in me boni deprehendo, præter voluntatem multa pro DEO patiendi auidam, factamq; ad omnem eius nutum, seu centum annis velit hoc me carcere affligari, seu in exilium extra Iaponem expelli. Id vnum cruciat, quòd vitam mihi sentiam prorogari, quâ perpetuò (quæ mea calamitas est) DEVM offendo; mortemq; exopto, ut finem aliquando faciam illius exasperandi: speroque deprecationibus R. V. & aliorum, aut crucem impetraturum, aut ardentem pyram. Quæ verba arguunt summam voluntatis ipsius cum diuinâ conpirationem, quâ promptum se quoque ostendebat ad vertendum solum, insulasque eas deferendas, si ita fuisset Numini visum, quantumuis magno moriendi pro Christo desiderio teneretur. Inuicta verò illius in ferendis custodiæ incommodis patientia, & constans ille in tormentis tolerandis animus, vnoque semper tenore, velut ad exforbendas acerbitates recens, longe maximam facit admirationem. Iaponius quidam ei in custodiâ socius Petrus Sampo, qui deinde, auctoritate Præpositi Prouincialis, in Societatem à Carolo est adlectus, eodemque die viuis igne interemptus, vnis suis litteris affirmat, non nouisse se hominem illustrioris tolerantia, aut acrioris in se seueritatis; adeoque continuatæ non vno binisve mensibus, fed

sed quadriennij ferè spatio, planè vt vehementissimè miraretur, quomodo, alacritate tantâ, dura omnia superaret, fingeretq; se tam aptè ad tot hominum ingenium, vestitu, patriâ, sententijs quoq; non rarò dissidentium. Quâ patiendi diuturnitate ac violentiâ, adeò Carolus erat exhaustus, atque à pristinâ specie deiectus, vt mortuo quàm viuo propinquior videretur, vixq; vultum eius nosset, cum columnæ alligaretur, qui aliàs eum norant, eoq; fuerant in agendo vsi. Ipse certè, perinde ac si leuissimæ essent, ita de molestijs vexationibusq; suis scripsit epistolâ quadam 5. Decemb. 1619. ad P. Sabatinum de Vrsis, degentem Macai: *Iam ad finem propero anni primi tyrocinij mei, quod in hoc carcere exerceo, conceptaq; spe Professionis, quam in celo nobis Dominus paratam ostentat, multos annos recipiam, minimi ducens quacumque tuli, optans etiam multò acerbiora.* Hanc ob rem, molestijs carceris voluntarias insuper addebat pœnas, & in summâ victus parcitate, plures etiam per hebdomadam dies inediâ exigebat: nisi potiùs hanc Caroli vitam, perpetuum annorum aliquot ieiunium appellemus: siquidem in litteris eius ad P. Christophorum Foreira, id temporis Iaponicæ Prouinciæ Procuratorem, reperio hæc verba: *Victito scutellis duabus orizæ aquâ coctæ, vnâ manè, alterâ sub noctem:*
quæ

quæ verba de ijs diebus accipienda sunt, quibus adhibebat cœnam. Adhæc cilicio ferè continenter induebatur, flagellaque ac setaceas penulas, quæ vsu atterebat, idemtidem noua à prædicto Patre, per litteras, submitti flagitabat; demptisque diebus Festis, quotidie se flagro verberabat cum Socijs, quorum sancto contubernio utebatur, delato ad vnum aliquem, alternis hebdomadis, imperio ceterorum; cuius tum erat munus, quæ exercitia obeunda essent, hunc in modum partiri. Mane post horam piæ meditationi impensam, Sacerdos quilibet Sacro operabatur. Reliquum temporis, prandio tenus, Canonicis, vt vocant, Horarum precibus recitandis, voluendis rosariæ Coronæ sphaerulis, ac sacris libris legendis transigebatur. A prandio, postquam bonis nonnihil colloquijs concessum esset, libri precesque repetebantur. Cœnæ præmittebatur recitatio precum Matutinarum, & Officij quod vocant Mariani; adiunctis, si quando incidisset festus, Litanij Hymnoque quo saluere Virginem vulgò inter orandum iubemus. Somnum quadrante præibat examen, quo in suam quisque conscientiam queerebat, mox simul omnibus incumbentibus in sui verberationem. Narrat hæc ipse Carolus epistolâ quadam 18. Febr. anni 1620. ad P. Mutium Vitellescum, Præsidem Societatis

summum, his verbis: *Pergimus eodem uti vi-*
uendi genere, varijs religionis exercitijs dies
noctesq; trahendo. Psalmos subinde canimus,
flagellationemque indies, nisi festi sint, adhibe-
mus, pasti caelesti epulo, quod unicum ferè maxi-
mumque superest solatium. Et sanè peculiaris
 DEI cura fuit, res omnes faciendo Sacro neces-
 sarias inferri potuisse. Sacer hic panis animo
 corporique vires subministrat: caeleste illud vi-
 num accendit, inflammâtque pectus, non modò
 ut exiguum videatur quidquid toleramus, ve-
 rùm etiam ut plures appetamus labores crucia-
 túsque, donec millies vitam illius impendamus
 obsequio, qui suam nobis tantâ liberalitate do-
 nauit. Vbi verò hoc noui Nangasacho allatum
 est, viuos nos ignibus necatum iri; ut illi iam
 flammis aboliti erant, qui suis nos domibus texe-
 rant, omnium repenti se gaudium feruorq; pro-
 didère. Fieri quoque potest, ut per subitam To-
 ni Omurensis sine liberis extincti mortem, colla-
 to in alium quempiam Ethnicum Magistratu,
 trucidari iubeamur; ut nostri nempe custodiendi
 se curâ leuent. Ac quoniam paulatim me vires
 debilitate deficiunt, veròque similis est, vi-
 tam non suppeditaturam, dum iterùm Admo-
 dum R. P. V. scribam, hoc amplius, quòd etiam,
 dum hæc scribo, adfertur Nangasacho rumor
 tyrannidis, in eius loci Christianos excitata,
 quæ postquam defuerit, persuasum habeo, in
 caput

caput nostrum esse recasuram. Tabeo valere
 Paternitatem vestram, dum in calo revisamus;
 supplēxque, quàm possum demississimè, eius com-
 precationem exposco obtestorque, ne, dum ad
 aram facit, immemor sit pauperculi huius, qui
 amore Christi iacet in custodiam detrusus: quin
 inbeat, Patres Fratresque Societatis reliquos
 me Numini commendare, vt ego illorum om-
 nium (singillatimque Paternitatis vestra) quo-
 tidie in Sacris memor sum. Ad hæc præterea
 sæpius, (coronæ eius nimirum perornandæ)
 grauissimis valetudinibus defunctus, in extre-
 mum vitæ discrimen frequentissimè est con-
 iectus; sic tamen, vt tantum superesset vitæ,
 quantum sufficeret ad percipiendum doloris
 sensum (quemadmodum de lethali quodam
 morbo suo loquitur Basilius:) quibus in mor-
 bis, non rarò aliorum Religiosorum mani-
 bus, ad supremæ certamen luctæ, piaculari
 Oleo est perunctus; DEO tamen perpetuò
 eum seruante, reddenteque subinde absolu-
 tam virium integritatem, supra spem omnem
 opis humanæ. Sic ijs ipsis ad Generalem Præ-
 positum litteris de vno morborum suorum
 loquitur: *Ad 12. Septembris acris me febris
 corripuit, tenuitque in quartum Nouembris,
 dum S. Caroli deprecatione, nullâ arte Medici,
 aut ope medicina, sanitati redditus sum. Et per
 id quidem tempus, cum cuncti me semel iterumq;*

*in depositis haberent, ego vel hoc nomine letissimus, vix me præ gaudio capiebam, quòd desperato omni humano præsidio, adesse ad ianuam Dominum, atque opperiri me, cogitarem. Hucusque eius verba. Hisce omnibus molestiarum acerbitatibus doloribusque, quos diuturnitas conciliabat morborum, sæuitia satellitum accedebat, qui adeò se inexorabiles hoc tempore præstabant, vt nec aquæ tantillum, extra prandij cœnæque communis vices, importari finerent, quo febrium flagrantium ardores æger mitigaret. Ille tamen, per summam illam omnis solatij humani inopiam, eâ fruebatur animi voluptate, quam abditam misericordiæ suæ thesauris DEVS seruare consuevit, illisque impertiri, qui eum scilicet impensè amant, & lubenter amore eius aduersa perpetiuntur. Id quod geminarum litterarum subiectis exemplis apparet; quarum prioribus ad P. Ioannem Baptistam Porro datis, prius anno quàm moreretur, sic ait: *Mense Augusto certis auctoribus accepimus, dixisse Gonroacum, viuos nos Septembri primo cremandos esse; qui noui nuntij quantum nobis fecerint alacritatis, Reu. vestra proponere sibi facile potest. Deinde tamen, litteris aliorum moniti sumus, non ita certum eum rûmorem esse. Certè tamen, ignium vice, egregium tertiana ardorem, in tribus nostrum Domino placuit excitare. Ego, qui reli-*
quis*

quis eram debilior, ipso caloris impetu (qui frigiditatis horrorem excipiebat) vehementer afflictus iacui. Sed eodem illo tempore insolitis à DEO consolationibus recreatus, colloquys cum diuinâ Maiestate institutis, dolores leniui. Paria ferè repetit alteris ad Iaponiæ Prouincialem. Non aliò, ait, has scribo, quàm ut me humanitatis officijs aduersus Reu. vestram exsoluam; nam grauis me febris simul cum alui stomachiq; solutione corripuit, planè ut septimo accessionis die, pulsus intermitterent venæ; putarémque, communis urbanitate officij, apud alios Patres mihi esse defungendum. Mox cum arteriam pulsus denuò concitaret, aluus iterùm laxata est; iamq; continens ita durat febris, et lentè exhauriar & contabescam. Latus morior, nec unquam aliàs tantam animo percepi hilaritatem. Benè mihi Reu. vestra precetur, offensasque condonet. Non his quæ patiebatur contentus Pater, aut per angustias carceris, aut per vltro-neas, quibus se macerabat, pœnas, aut crebras durasque inualetudines, quibus eum DEVS exercebat; amplius etiam omnes delicias respuebat atque auersabatur; rogans per litteras Iaponiæ Procuratorem, ne quid sibi mitteret carniū, aliarūve esculentarum cupedia-rum: (hæc autem id temporis scripsit, quando, conniuente indulgentiâ quorundam satellitum Christianorum, res dono missæ ad

captiuos penetrabant) testatus id admodum sibi molestum fore, qui patientiæ nempe meritis inhiabat; optabatque quàm accuratissimè comparatus mori. Si tamen (quod raro admodum eueniebat) esculenti quidpiam faccaro conditi, aliquis illi è Iaponibus amicus submitteret, ipse, vt appetentiam frangeret, ingustatû familiaribus partiebatur. Contrà verò, quando, mutatis excubijs, noui vigiles subiecti fuère Præfecturæ duorum, alterius Ethnici, alterius Apostatæ, qui munus suum seuerissimè administrantes, rem nullam perferri ad captiuos sinebant; experiebatur scilicet Carolus nouam animi hilaritatem, patendi nouâ materiâ excitatam. quâ de re sic scribit P. Ioanni Baptistæ Porro: *Iam multi dies sunt, ex quo, præter orizam aquâ coctam, nihil edulium habemus; prorsus vt in veteris inedia modum simus redacti, vnde & antique redit hilaritatis iucunditas; nam reuerà tanta ad carcerem antea submittebatur munusculorum copia, vt iam non carcer captiuorum pro Christo videretur, quod mihi admodum displicebat. DEVM laudo venerorque (cui gratias indies reddo) quòd dignum me duxerit, vt hac re quoque patientiam illi meam probarem. Pergam interea laborare, dum venerit decreta mihi horæ tempus. Vna tamen res grauis ei accidit, tot inter cruciatus; nimirum quòd viribus defectus,*

fectus, ob capitis debilitatem, non iam quâ solebat contentione ac nisu, aut animum colligere, aut mentem cum DEO astringere, cælestes inter meditationes valeret. Quamquam & hoc ipsum, nouam lætandi materiã suggererat, cum deprehenderet, *velocem fore depositionem tabernaculi sui*; illudque iam tempus appetere (pro eâ quâ diuinitus fulciebatur spe) quando in cælesti viuentium terrâ cantaturus esset, immortali cum gaudio, Canticũ illud sempiternæ iucunditatis, numquam interrumpendum. Absoluam hoc Caput, postquam litteras vnas attexuero, quas misit Maxæmiliano Spinolæ, cognato suo, plenas feruore cælestibusq; flammis. Iis sanè, dum captiuitatis suæ ordinẽ ceteraq; res narrat, apertissimè omnium oculis prodit, quanta fuerit pectoris sui exultatio, qualis tot inter incõmoditates constantia vitæ. *Scipisti*, inquit, *subinde superioribus annis ad paternos nostros; sed cum nihil abstulerim responsi, porrò officium deserui, sat fore ratus, si scriberem aut Præposito Prouinciæ Mediolanensis, aut Rectori Collegij Genuensis, vt de me nuntios parentibus referrent. Tamen quia per litteras mihi indicauit P. Petrus Morigione, qui hinc Romam profectus est, & Pater Nicolaus Spinola, te iam Comitẽ esse Tassarolensem, defuncto Comite Augustino; neq; alium superesse quàm Ferdinandum (cuius*

huc litteræ superiore anno perlatae sunt) com-
 mittere nolui, quin singularis beneficij, quod in
 me DEVS contulit, te quoque compotem face-
 rem, cuius iam fortè ad te peruenerit rumor;
 nempe in carcere me esse, ob promulgatam fidem;
 quò abreptus sum, post medium noctis qua ante-
 cessit 14. Decembris anni 1618. Ac postquam in
 extremum vsque Iulium anni 1619. unà cum
 Sodalibus stramineo tuguriolo, non ad eò incom-
 modo, sudibus satellitibusq; munito inclusus
 latuissem, in hanc nos arctiorem custodiam com-
 pegerunt, longam non amplius palmos quater-
 nos & vicenos, latam senos denos; instar aua-
 ria cortis, recens fabricatam, sudibus crassis &
 quadratis; obiectam quidem ventis imbribusque,
 sed diuinâ defensione tutam. Octoni iam hîc de-
 tinemur Religiosi; ex Ordine S. Dominici qua-
 terni, quorum vnus est patriâ Lucensis, Angelus
 Orsuccius: terni è Familiâ Minorum; egoque
 è Societate IESV solus, ex quo ad Superos abiit
 Frater Ambrosius Fernandez Lusitanus, qui
 mecum captus, frigore deinde incommoditai-
 busque extinctus est 7. Ian. anni precedentis;
 quindecim præterea Iapones, partem Catechista,
 partem serui. Ego multa sanè sustinui, cum loci
 iniquitate, tum angustia victus. Bis grauem in
 morbum incidi; sepiusque existimaui me solâ
 debilitate virium extinctum iri; sed vitam mi-
 hi Dominus prorogauit, vt plura in eius obse-
 quio

quo tolerarem. Initiò rumor erat, Chinam versus, aut in Philippinas nos esse nauibus relegandos; at postquam nouus hic carcer edificatus est, aiebant, diuturnæ custodiæ sordibus esse conficiendos: nolle nimirum se nos occidere, quòd videant ardere nobis animos, ut fidem sanguine sanciamus. Nec intelligunt, sic longiore nos supplicio, quamuis illustriore, excruciarì. Ecquis scit etiam, ubi senserit Rex, non modo non contabescere nos, sed letos quoque vinere, carceremq; hunc nostrum Iaponiam vniuersam accendere, tamquam facibus quibusdam concionum, non iussurum ut de medio tollamur? Intereà dies noctesq; sacris exercitijs colimus animos, corporaq; flagellationibus, cilicijs, & alijs id genus asperitatibus subiugamus: quodq; præcipuum solatijs est, ad aram quotidie facimus. Et singulari profectò DEI prouidentia factum est, ut clam custodibus, vestes, ceteraq; supellex sacra inferrentur, quibus initiò per menses aliquot destituti, caelesti illo Angelorum pane non licuit recreari. Ego peculiari DEI beneficio latissimus ago, qui compotem illius me desiderij fecit, quo potissimum in hæc loca impulsus veni; maiorisque id duco, dignitatum omnium caducarum splendore. Neque iniuriã; quando Apostolus Paulus, ex quo semel in custodia fuerat, amplius catenarum vinculorumq; gloria triumpharit, quàm ipso suo Apostolatu, appellans se vincetum in Domino.

Et erubescō sanè, meiq̃ me pudet, cūm reputo,
 tam exigua, aut potius nulla mea esse merita,
 quibus gratiam tantam affecutus sum: dūmque
 iterūm cogito, tot inter Patres, innocentissima
 sanctissimaq̃ vita viros, (qui vineam hanc su-
 dore tanto coluere) DEVM oculos ad me adiecif-
 se, naturæ ornamentis, meritisq̃, omnium postre-
 mum. Sed rursum me illa Pauli verba solantur,
 Non est volentis, neque currentis, sed miseren-
 tis DEI. Et vidimus certè frequenter, negatam
 hanc à diuinâ Maiestate gratiam viris eximâ
 sanctitate claris, qui eam votis omnibus expete-
 bant; concessam verò subinde facinorosis; ut in-
 telligatur, non nisi caelesti priuilegio obtineri
 posse, neque nostris esse benefactis assignandam.
 Hac tibi indicata volui, & per te cognatis reli-
 quis, ut gratulentur sibi felicitate consanguinei
 sui pro Christo capti, iamq̃ ad supplicium desti-
 nati. Quia nempe (quæ captiuitatis meæ causa
 est) excedere Iaponiâ nolui, consentientibus Mo-
 deratoribus meis ut manerem, iubente Rege ut
 Religiosi omnes abirent; quodq̃ remanens Chri-
 stianorum mores excolui, novos insuper Chri-
 stianos colligens, auxilio aliorum è Societate
 Patrum, alijsq̃, ex Ordinibus Religiosorum. Ut
 DEO etiam gratias referant, eòq̃ Sacra facien-
 da procurent, impetrèntque illius mihi decoris
 gloriam, ne viuis ex hac custodiâ ducar, nisi ad
 crucem aut rogam. Aestiment maioris quoque
 (uti

(viti par est) hoc decus, splendore cuiuscumque dignitatis, Nobilitatis aut fortunarum, quibus pollent; quas si non honestet morum vitæ, probitas, obseruantiaque diuinæ legis, aut si eas tam cumulatè à DEO acceptas, non elargiantur liberaliter egentibus, aut Religiosis; magnum saluticorum adferunt impedimentum. Recordentur præterea, quanta vitæ huius instabilitas, quanta è diuerso certitudo mortis, quæ inopinantes omnibus mundi huius exuet bonis, nihil præter virtutem secum ablatturos: cum nempe intellecturi primùm sunt, quantum sit pretium laborum, molestiarumque pro DEO perpestrarum. Quas res multi, qui diuinitus affusâ sibi luce estimarunt, inuictâ animi magnitudine Nobilitatem, opes, dignitates, libertatem, Regna, adeoque Imperia ipsa contempsere: occultique, aut desertis locis, aut claustris Religiosarum Familiarum abditi, etatem per summam victus austeritatem terentes, meditandâ Christi Seruatoris vitâ ac nece, mores suos ad illius humilitatem inopiâque perpetuam exegerunt. O Domini mei! si modò earum deliciarum sensum perciperetis, quas dulcissimus IESVS ijs impertitur, qui ei seruiunt, aut amore illius cruciatus ferunt; cognosceretis manifestè, quàm fallaces sint eæ voluptates (quas promittit quidem mundus, sed dare reuerà non valet;) cum neque explere possint vastitatem illam animi,

solius

solius DEI capacem. Ego qui affirmare possum, iam incipere me fieri Discipulum Christi, inter dolores maximos, summamque carceris angustiam, etiam tum cum fame solâ exhaustiri vires sentirem, tam liquidis semper consolationum voluptatibus recreatus sum, ut præclare remuneratam putem omnem, quam in diuino obsequio molestiam tuli. Atque etiam si in hac mihi custodia per annos multos iacendum esset, perexiguam sanè id mihi tempus videretur, præ magnitudine desiderij, quo pati per illius amorem cupio, qui tam prolixè compensat huius etiam vitæ labores, ipsosque cruciatus dulces efficit & appetendos. Quamquam præcipua ei seruiendi causa, ille ipse nobis esse debet, qui fons est omnis bonitatis, dignusque cui vel sine ullâ præmij spe, officia studiâque omnia consecrentur. Inter morbos varios, quibus exercitata mihi valetudo fuit, febris continens, eaque pernicioosa, aliquando me inuasit, vexauitque centenos omnino dies, humanis remedijs omnibus, ciboque ægritudini necessario destitutum, plane ut ego ipse, ceterique de me diffiderent. Eo ipso tamen tempore non capiebat lætitiæ pectoris mei angustia, quantam numquam scilicet aliàs expertum me memineram, sic ut præ hilaritate gestirem, vidererq; celi limen introire. Si igitur his in terris sic DEVS seruorum suorum mærores solatur; quæ putabimus fore solatia,

solatia, quas illas delicias, quas parauit in caelis, ubi proprius est remunerandi locus? Seruiamus ergo, Domini mei, tam bono, tam clementi DEO, neque difficile iudicemus frenare feroces animi motus, aut corpus afflictere; certi, si cum Christo hic patiamur, cum illo quoque aeternum regnabimus in celo, quod nemo nisi dura passus pertingit. Cōmendo me plurimum Dominus Ferdinando & Alexandro Spinolis, filiabus præterea Domini Fabricij defuncti, reliquisque consanguineis: atque his omnes valere iubeo, patriamque meam, quod adeo debilitatum me sentiam, ut dubitem, an in alterum scribendi tempus supersuturus sim. Omnium quotidie mihi memoriam propono cum ad aram facio, aut preces fundo: neque porro obliuiscar, si aditu celestis illius Ierusalem me DEVS fuerit dignatus. Valete, valete, dum in celo nos reuisamus.

Ex carcere hoc Omurano 28. Febr. 1621.

Carolus incarceratus
pro Fide Christi.

CAPVT XVI.

Iter Caroli Firandum versus,
& reditus.

HOLLANDI Anglique piratæ, qui anno 1619. infesta habebant (quæ Iaponem vsque pertinent) Indiarum maria, nauem